

ELOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre — — — 240 Lei.
Fél évre — — — 130 Lei.
Egy negyed évre — — 60 Lei.
Egy óra — — — — 20 Lei.

Hirdetések árasztás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és Oranádi Egyesült Vas-
úti palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I.
(József főherceg-ut) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 141.

ARAD, 1922.

∞ ∞ Szerkesztő: STAUBER JOZSEF. ∞ ∞

Szerda, május 31.

A magyarországi választások.

A legutóbbi évek kínos vonaglásai után Magyarországon, ugy látszik, végre is megteremtődik a rend és kezdetét veszi az új országhatárok között a konszolidáció komoly munkája. A romániai magyarság örömmel nézi ezt, nemcsak azért, mert Magyarország népéhez a vérség kötelékei fűzik, hanem azért is, mert Magyarország legközelebbi szomszédunk, melynek belső viszonyai önkéntelenül is hatással vannak a mi népi helyzetünkre. Mert természetesen, hogy Románia politikája a legéberebb figyelemmel kíséri éppen szomszédai helyzeténél fogva a Magyarországon történeteket és ha ott vége a zűrzavarnak és beáll a rend és nyugalom, akkor a Romániában élő magyar nékisebbséggel szemben is meg fog növekedni a bizalom és hisszük, hogy jogosult az a reményünk, hogy a román kormányhatalom is liberálisabban fog velünk magyarokkal bánni. Nem mintha akár a romániai magyarság ingerenciát gyakorolna vagy gyakorolt volna Magyarország politikájára, vagy fordítva. Mindkettő távol áll tőlünk. De a két ország kialakulása sokkal újabb keletű, semhogy a kölcsönös

bizalmatlanság ne éreztette volna káros kihatásait.

Magyarország népének józan-ságára mutat, hogy a most lezajlott választásokon óriási többségben a mindkét oldali szélsőségek ellen nyilatkozott és a Bethlen gróf egységes pártját juttatta kormány, képes többségre. A választásokon a jobboldali és baloldali tuizók egyaránt vereséget szenvedtek, ami annyit jelent, hogy Magyarország népe végre rendet és nyugalmat kíván és azt, hogy valahára meginduljon az újjáépítés munkája azon a területen, melyet a trianoni békeszerződés meghagyott Magyarországnak. A mostani választások teljesen háttérbe szorították azokat a szélsőséges elemeket, amelyek mindig felelőtlenül, de sokszor döntőleg folytak be az ország kormányzásába, ami által csak rontották a külföld előtt Magyarország hitelét. A mellékkormányok hatalmának megtörésével a törvényes kormány most teljes erejével rávetheti magát a tisztogatására és rendcsinálásra. Most már alapos bizakodással remélhető, hogy úgy az országon belül, mint annak külföldi viszonylatában helyre fog állani a normális élet, ami az összes utódállamok magyarsága érdekében is föltöte kívánatos. Most már simán fog le-

bonyolódhatni a külfölddel és azok közül is legelső sorban a tőzomszéd utódállamokkal a gazdasági összeköttetés, melynek hiánya minden érdekelt országnak a legérze-

Románia egységes pénzügyi törvénye.

(Margineantiu Titus pénzügyigazgató az oradea-mareli értekezletről.)

Megírta az Aradi Közlöny, hogy Margineantiu Titus aradi pénzügyigazgató Oradeamarera (Nagyváradra) utazott, ahol nyolc napos értekezleten vett részt. Az értekezleten részt vettek még: Hostiuc bukovinai és Arsenovici Gyula erdélyi pénzügyi vezérigazgatók, Mihaleanu ókirályságbeli pénzügyi inspektor. Margineantiu Titus pénzügyigazgató, aki tegnap tért vissza oradeamarei utjáról, az értekezleten történetekről a következőket mondotta az Aradi Közlöny munkatársának:

— A nyolc napos értekezleten azokat a vezéreket vitatta meg az összeült bizottság, melyek az egész Románia egységes pénzügyi igazgatására vonatkozó javaslatot képezik. Ugy a régi királyságbeli, mint a volt osztrák-magyar monarchiabeli törvényekből és rendeletekből azokat vettük át részben vagy egészben vagy módosítva, amelyeket a mai viszonyokat és munkaerőket figyelembevéve gya-

kenyebb erkölcsi és gazdasági károkat okozta. A rend, nyugalom és béke alapföltételei minden ország gazdasági boldogulásának.

Korlati értékeknek találunk. De nemcsak a régi királyságbeli és a volt monarchiabeli rendszerből vetünk át gyakorlati értékű dolgokat, hanem más országokban levő rendszerekből is vetünk át a vezérelek közé pontokat, melyeket a mai viszonyok között helyesnek találunk. Miután az értekezlet bizalmas jellegű volt, a vezéreleket egyelőre nem lehet ismertetni. Az értekezlet időtartama alatt délelőtt és délután állandóan dolgoztunk és az ez idő alatt elkészült javaslatot felterjesztettük a pénzügyminiszteriumhoz. Hogy a javaslat sorsa mi lesz, azt előre meg nem mondhatom. Az ilyen javaslat természetesen utja az, hogy a miniszteriumban is megvitatják és azután, amennyiben elfogadják, törvényjavaslattá lesz és ha a parlament is megszavazza, akkor törvényerőre emelkedik és ezáltal lesz Romániának egységes pénzügyi törvénye.

Életre kelnek

a Mlle Marsok, a Berry hercegnők, az Eugénia császárnék...

A nő mint komplikált és komplikált lelki extraktum, testességéről nem is beszélve, ki nem fogó témája mindazoknak, kiknek irodalomban, művészetben mondanivalójuk van. Pedig a nő igazán nem tehet róla, hogy mindenképpen komplikálják, analizálják, felmagasztalják, avagy lekicsinylik. Miközben évszázadok romboló és újjáteremtő viharai reszketették meg a földgömböt alatta, a nő közömbösen ül toalettasztala előtt és vonásain, — takarja bár Egyiptom antik hárvaszertése, vagy Páris tavaszvarázsló kozmetikus modern csodaereje. — nem tikröződik soha más: mint az a feszült érdeklődés, mellyel önönmagát szemléli. Frivol mosolya ábrándos mélasága, önfeláldozó mártírszerűsége, vagy bretilmevészsége mind egy kitartó és következetes tréning tudatos eredménye. Lelki misztériumok, nagy problémák végső dedukciója a nő, aki tud és a nő, aki nem tud öltözködni.

Émlékszel-e nyájas olvasóm a

villamos kalajznára, aki férfizubbonyban, fején tányérsapkával teljesített szolgálatot, a te idegid mellőzésével, a háború keserves éveiben? Ezeket a szerény kereteken belül kellett érvényesítenie női mivoltát s harmóniát teremtenie egyéniségén, a kalauz-zubbony és a tányérsapka között. Nos, és láthatunk számtalan kalauznét, aki zubbonyát több sikkel és találékonyssággal viselte, mint a fényűzés tuzásáiba befelfulladt délnő Páris csodált, melyeket kritika és megértés nélkül vásárolt össze a divat jegyében.

Mert a divat ugyanannyi csak kellő ügyességgel kikerülhető csapdát, mint amennyi csak kellő ügyességgel elérhető szépségstációt rejt magában.

1922 nyarán a stílus jegyében jelenik meg a divatisternő.

Ki ne emlékeznék az ötvenes évek tüllrüssökből kombinált fésűire, a tekervényes puha selyem Bayaderekre, melyeket nagyanyáink viseltek annyi gráciával hófehér vállakon?

A „Kep“ a mai divatos nő arzenáljának legveszedelmesebb harci eszköze.

Őse a direktóár és a Bieder-

mayer korában tint fel. Geuard, Gararni, Menzel rajzain, képein látjuk legkülönbözőbb színben és változatban. Mégis vérszegénynek bizonyul mai renaissanceja, ha visszagondolunk a pelerin, a bécsi Wickler, az Algirban szokásos burnusz, az andaluziai csipke miantit, a Kelet szinpompás Crepe de Chine kendőjének ezerféle formájára, mely a harmincas és ötvenes évek divathölgyeinek ruhahatárában váltakozott.

Az idei szezon szenzációjának, egy háromszögletű körül prémmel szegett spanyol csipkeátvető igékezik, amelyről csak diszkrétan suttoznak egymás között a nagy szalonok direktisszei. Ez a modell a kiválasztottaké. A kis polgárnő gardero-bejában nélkülözhetetlenné vált Crépe Georgette-ruha s annak kiegészítő része, az ugyanolyan anyagból készült kepe melyet főleg beige vagy egérszürke tónusban készítenek.

A leleményes Vionnet-cég külön „Cachet“-ja a két szárnyaszerű lebbentyű, mely ezeknek a Crépe Georgette kepeknek a hátát díszíti s az a kemény taffból művészi módon megdolgozott krizan-émvirágrüss, mely a gallért helyette-

síti és igen előnyösen keretezi be az arcot. A bőven ráncolt denévérüju pelerinnek Renée műtermének kreációi.

De talán ezeknél is kedveltebb az előkelő merev vonalú direktóár szabásu kepe, mely egyöntetűen hull le vállról s egyenes kemény elálló gallérban végződik. Kedvelt disze a lassé szalagocska, mely rüss-szerűen van alkalmazva. Ezek az egyenes direktóár-köpcnyek főleg vékony fekete posztóból készülnek, fehér vagy mefiszto-vörös bélessel s az elmúlt kor minden pittoreszk emléke elevenedik meg láttukra.

Trouville, Biarritz, Nordernay, Siófok plage-ja hemzsegni fog a Mlle Mars-ok, Berry hercegnők, Eugénia császárnék életre kelt ékes sziluettoitól.

Pelerinnek, sálók, fisük, rüssök, ávetők szines kaleidoszkopjában fog leperenni előtünk az a kor, melynek asszonya: hasonlatosak a ma asszonyaihoz, akiknek legfőbb hivatásuk: tetszeni — lehetőleg jobban a másíknál — a megbolygott életű, küzködő, de térdreborulni mindig kész férfinek.

Németország haladékot kér

(Nem bocsát ki új bankjegyeket.)

BERLIN. A minisztertanács befejezte tanácskozásait Hermes pénzügyminiszter párisi tárgyalása kapcsán. A kormány egyhanguan a tárgyalások tovább folytatása mellett döntött a Párisban megállapított alapon. A német kormány jegyzéket intézett a jóvátételi bizottsághoz, amelyben kijelenti, hogy Németország kész a május 31-én tervezett bankjegyek kibocsátását megszüntetni. Bergmann államtitkár a kormány megbízta, intézzen kérdést a jóvátételi bizottsághoz, vajjon ha Németország elfogadja azon feltételt, hogy a bankjegykibocsátást beszünteti, kibocsáthat-e más papírpénzt. Ha a német valuta továbbra is esnék, Németország nem tarthatná meg ígéretét, Németország egy havi haladékot kér vismajor esetére. S ha a jóvátételi bizottság ebben a kérdésben döntött, a kormány beszámol a birodalmi gyűlésnek a jóvátételi kérdésnek egész komplexumáról. (Rador.)

PÁRIS. A német kormány választát ma este átnyújtották a jóvátételi bizottságnak. (Rador.)

PÁRIS. A lapok közlik, hogy a jóvátételi bizottság tegnap esti ülésén összehasonlította a német jegyzéket azokkal a javaslatokkal, amelyeket Hermes német birodalmi pénzügyminiszterrel folytatott félhivatalos megbeszélések során állapítottak meg. A Petit Parisien szerint a jegyzék hangja kielégítő mert a legteljesebb mértékben elismeri a jóvátételi bizottságnak azt a jogát, hogy felülvizsgálja a német birodalmi pénzügyi helyzetét. Ez a jog azonban nem enged meg beleavatkozást a birodalom kormányzatába, amely tekintetben Németország továbbra is megőrzi a teljes szuverénitást. A német válasz ugylátszik, az infláció tekintetében is megfelel a jóvátételi bizottság javaslatának.

LONDON. A lapok nagy örömmel fogadják azt a hírt, hogy a német kormány elhatározta magát arra, hogy a jóvátétel módzatának pontjait, amelyeket Hermes német birodalmi pénzügyminiszter legutóbbi párisi tartózkodásakor állapított meg, a jóvátételi bizottsággal folytatandó tárgyalásaik során még módosítani akarják.

Leleplezett dohánycsempészek.

Az aradi sziguranca E. S. detektívje nagyszabású dohánycsempészetet leleplezett le ma délelőtt. A detektív már régebbi idő óta figyelte, hogy Aradra hetenként egy ponyvával letakart kocsi jött és behajtott egy aradi földbirtokos udvarára. Ma délelőtt a detektív a kocsi után ment és észrevétlenül az udvarba hatolt. A kocsiból nagyszabású szempe szett dohányt raktak le. Az állambiztonsági hivatal házkutatást tartott a birtokosnál és megtalálta a hetek óta szállított csempésztett dohányt. A nyomozás kiderítette, hogy a dohányt Magyarországból csempészték Aradra. Az állambiztonsági hivatal áttérte az ügyet a pénzügyigazgatósághoz, ahol megindították a dohánycsempészek ellen az eljárást.

Magyarország a szélsőségek ellen.

(Milyen lesz az új magyar nemzetgyűlés?)

BUDAPEST. A képviselőválasztások folytatódólagos eredményéről a következő jelentések érkeztek: Szepesin megválasztották Hedry, Lörint Friedrich pártit Szentimrey, Ákos egységspárti és Jeszenszky, Géza Friedrich pártival szemben. Békésen Szakács Andor lapszerkesztő lett a képviselő 48-as kiscgazdapárti programmal, ellenjelöltjei Kolczay Endre és Faragó László egységspártiak voltak. Mezőkasszonyban Nagy Ernő független kiscgazdát választották meg, aki megbuktatta Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyminisztert. A nagyszabolontai kerület képviselője az egységspárti Berky Gyula lett. Makón az egységspárti Petrovics Györgyöt választották meg Balázs Elek függetlenségével szemben. Feleden Fay Gyula egységspárti legyőzte Gémes Vendel egységspártit. Putnokon Putnoky Móríc egységspárti lett a győztes. Csongrádon Sohándi Károly egységspárti megbuktatta Polónyi Dezső pártonkivülit. Albertin gróf Szapáry László egységspárti, Dunavecscén Platthy György egységspárti, Gödöllőn báró Kaas Albert egységspárti, Kalocsán Szaboky Jenő egységspárti, Szabadszálláson Szabó Balázs egységspárti, Törökbálinton Gschmidt Ernő egységspárti, Barcsón nagyatádi Szabó István egységspárti, Csurjon Fhn Kálmán egységspárti, Kapuváron Tankovics János egységspárti lett a képviselő. Kaposvárott Hoyos Miksa egységspárti és Savolt János szociáldemokrata között pótválasztás lesz, Ereky Károly oly kevés szavazatot kapott, hogy elesett a pótválasztástól. Tabon Heinrich Ferenc polgári pártit választották meg. Csengeren Szuchányi Ferenc egységspárti megbuktatta Tomori Jenő független kiscgazdapárti ujságíró, a kerület volt képviselőjét. Királyhalmeccen Janka Károly egységspárti, Gyömrőn gróf Teleky Tibor egységspártit választották meg.

BUDAPEST. Vasárnap 141 kerületben folyt le a választás. Ezek közül 136 kerületben nyílt volt a szavazás, ötben pedig titkos. Az öt kerületben még ismeretlen az eredmény. Titkosan szavaztak Szeged és Hódmezővásárhely két-két kerületében és Sopronban. Megválasztották 81 kormánypártit, 19 ellenzékit és pártonkivülit, 36 kerületben pótválasztás lesz. Pártok szerint a következő az arány: 80 egységspárti, egy kormányt támogató polgári párti, 7 pártonkivüli, 3 Rassay párti, 2 szociáldemokrata, 2 keresztény ellenzéki, 2 nemzeti munkáspárti, egy 48-as kiscgazda, egy Kossuth párti, egy demokrata. Pótválasztáson tíz kerületben csak egységspártiak, két tőben csak ellenzékiek küzdenek egymással. Pótválasztásra mennek pártok szerint: 33 egységspárti,

9 Rassay párti, 7 szociáldemokrata, négy 48-as kiscgazda, 4 keresztény ellenzéki, egy Huzár párti, egy honvédelmi párti és egy pártonkivüli. Már most megállapítható, hogy a mostani nemzetgyűlés más lesz, mint a régi, mert a választók mindenfajta szélsőséges szertelenkedések ellen nyilatkoztak. Érdekes, hogy a szociáldemokraták, a szervezett magyar munkásság képviselői megjelennek a politikai fórumon, Zlinszky István egységspárti és Rokanszky Ferenc 48-as pártonkivüli között Alszódbason pótválasztás lesz.

Irodalom és művészet.

* Az aradi nyári szinkör heti műsora. Szerdán: Lili bárónő. Péchy Erzsé fellépte. Csütörtök: Három a kislány. Péchy Erzsé fellépte. Péntek: Hollandi menyecske. Péchy Erzsé fellépte. Szombat: Lili bárónő. Péchy Erzsé fellépte. Vasárnap d. u.: Lupényi özvegyek és árvák javára előadás. Vasárnap este: Szép Heléna. Péchy Erzsé fellépte. Hétfő: Kék mazur. Péchy Erzsé fellépte.

* Offenbach — Péchy Erzséivel. A hétfő esti Offenbach előadás is jelentős és meleg sikert hozott Péchy Erzséinek, a megvesztegetően szép és bájos művésznőnek. Ebben a darabban is különösen a második felvonásban érte el a siker legmagasabb fokát, ami külsőleg abban jutott kifejezésre, hogy a közönség szünni nem akaró tapsokkal tiszszér is a függöny elé szólította a művésznőt. Kár, hogy nincs módunkban öt vaiami ujdonságban látni és hogy csupa Aradon már lejátszott darabokban lép föl, ami mindenestre meglátszik a színház látogatóiágán is. Egy ilyen több estére terjedő vendégszereplésnél pedig lenne idejük és alkalmuk az aradi társulat tagjainak új szerepek betanulására. (s. j.)

* A színházi iroda hírei. Péchy Erzsé vendégfellépteit szerdán a Lili bárónő c. operettben, folytatja. A Lili bárónő teljesen új szereposztásban megy. A címszerepet a vendégművésznő, gróf Illésházyt László Andor, báró Malomszegit Inke, Clarist Szegő Lili és Fredy Sebestyén Jenő játssza. — Csütörtökön Péchy Erzsé egyik legkitünőbb szerepét, a Három a kis lány Múdiét játssza el, melyben a művésznő legnagyobb színpadi sikerét aratta. A Három a kis lány érdekes szereposztásban kerül színre. Schabert zeneszerző hálás szerepét Bing János énekl, míg Schober bárót László Andor, Tschöll papát Inke, Novotny titkos rendőrt Selmezy játssza. — Pénteken Kálmán Imre diadalmas operettje, a Hollandi menyecske kerül színre Péchy Erzséivel a címszerepben. — Vasárnap délután Falu rossza van műsoron. Várady Margit, Hepesné, Benkóné, Keleti Gizi, Szabó Gyula, Olasz, Mészáros, Faludy, Selmezy játssza a főszerepeket. — A Szép Heléna, Offenbach örökszépzenéjü operettje vasárnap este Péchy Erzséivel a címszerepben van műsoron.

* Két egyfelvonásos és magán-számok vannak az aradi városi színház pünkösdi jótékonycélu előadásá-

nak műsorán, amelynek jövedelmével a lupényi bányaszerencsétlenség áldozatainak hátramaradottait kívánják felségélyezni. Külön ki kell emelnünk, hogy Péchy Erzsé szintén fellép a program keretében és fellép a két felvonásban a színtársulat teljes operette és drámai művészgárdája. Ajánlható mindenkinek, hogy a jegyeit előre váltsa meg, mert máskülönbén előfordulhat, hogy nem tudja megnézni az előadást.

A zsidó szentegylet ünnepéje.

(Három napos tagfelvétel.)

Az aradi Chevra Kadisa izraelita szentegylet a templomépület tanácstermében tagfelvétellel összekötött alapítási ünnepélyt rendezett. Mint minden évben, az idén is, tömegesen jelentkeztek új tagok. A Chevra Kadisa így megerősödve folytathatja humánus munkáját: segít a betegeknek és szükkőködőkön és kegyeletet gyakorol a halottak iránt. Az egy let működését ékesen hirdetik a jótékonyági intézmények. Évről-évre szaporodnak az egylet tagjai s ma már nagy sereg tömörült össze, hogy részt vegyen abban a nemes munkában, amelyet a Chevra Kadisa évek óta gyakorol. A vasárnapi tagfelvételi ünnepélyen dr. Vágvölgyi főrabbi lelkes szavakkal üdvözölte az új tagokat és néhány szóval vázolta a Chevra Kadisa céljait. Pick Ernő elnök is igen szép beszédet mondott. A tagok felvétele ünnepélyes keretek között történt meg. Az új tagokat szeretettel méltó hölgyek megvendégelték. Háziasszonyok voltak: Freud Fülöpné, Pick Ernőné, Pick Anna és Surányi Rózsá. A tagfelvétel három napig tartott. Ez alatt az idő alatt 122 új tagot vettek fel, akik közül 23 kiskoru. Igen sok tag jelentékeny összeget tett le alapítványként. A tagok felvételét folytatják a hitközségi irodában.

Birkapásztorból — képviselő.

(A két magyarországi szociáldemokrata honatyá.)

Az új magyarországi választásokon eddig két szociáldemokratát választottak meg képviselőnek. Mind a kettő érdekes múltú és érdekes pályát befutott harcosa a szociálista eszméknek. A Békéscsabán megválasztott Szedes Ferenc egyszerű mezői birka-pásztorból küzdötte fel magát a magyarországi szociálista párt titkárává. Egyéni tulajdonságaira jellemző tény az, hogy annak idején már mint kubikos gyalogszerrel bejárta egész Középeurópát. Jelenleg negyvenegy éves. A másik képviselő, Knaller Győző, az új soroksári képviselő, aki jelenleg negyvenkilenc éves. Brassóban született, életének javarészét külföldön töltötte, hol a magyar munkásság megszervezésével foglalkozott. Mikor visszakérült Sighisoarón (Segesvárott) alakította meg az erdélyrészi német munkás szervezetet, a kommun bukása után a Peidl kormány nemzetiségi miniszterc lett. Jelenleg a budapesti németajku szociáldemokrata pártnak titkára és az Élélmezési Munkások Országos Szövetségének elnöke.

Az aradi ág. ev. egyház tisztújító közgyűlése.

(Purgly László felügyelő. — Frint Lajos esperes.)

Ma délelőtt kilenc órakor tartották meg az aradmegyei ágostai hitvallású evangélikus egyház gyűlését az aradi egyházközség irodájában. A gyűlésen Purgly László felügyelő és Frint Lajos esperes elnökök. Először az új felügyelő és az új esperes megválasztására zárt borítékokban beadott szavazatokat bontották fel, amelyekből megállapították, hogy az egyházmegye felügyelőjévé Purgly Lászlót választották meg ismét egyhangúlag és ugyancsak egyhangúlag választották meg ismét esperessé Frint Lajost. Ezután az egyházmegye új tisztikarát választották meg. Jegyzők lettek: Fröhlich Győző és Kneffel Lajos, pénztárosá Schaffer Richárdot, ügyészé dr. Lányi Lászlót, iskolaszéki tagokká Fröhlich Győzöt, Blum Jánost és Lautner Mátyást, a törvényszék tagjaivá báró Solymossy Lajost, Hargitay Bertalant, Fröhlich Győzöt, báró Solymossy Tibort, Scholz Róbertet és Lukács Bélát, a számvevőszék tagjaivá Lautner Mátyást miniszámvevőt, Hehs Bélát, Sollmann Mártont és ifjabb Guld Emilt választották meg. Az újonnan megválasztott tisztviselők beiktatása után Frint Lajos esperes az elmúlt év egyházmegyei eseményeiről terjesztette be évi jelentését. A gyűlés végeztül annak az óhajának adott kifejezést, hogy az erdélyi magyar zsinat-presbiteri evangélikus egyház (a szász egyház konzisztoriális) papjai továbbra is a cluji (kolozsvári) református teológiai akadémián végezzék tanulmányaikat. Eme óhajukról az aradmegyei evangélikusok az erdélyi református konventnek átiratot küldenek.

Aradi atléták a belgrádi labdarugó mérkőzésen.

CLUJ. A belgrádi királyi esküvő alkalmával rendezendő labdarugó mérkőzésre a cluji labdarugó szövetség összeállította Románia válogatott csapatát. Az összeállításnál természetesen figyelembe vették azt is, hogy csak román állampolgárok lehetnek a tagjai a csapatnak. Így a következő tizenegy játékosból állították össze Románia reprezentatív csapatát. Kapus: Ritter, a timisoarai Kinizsiből, hátvédek lesznek Szilágyi a Marosvásárhelyi Torna Klubból és Hirsch Elemér dr. a Kolozsvári Athletikai Klubból, fedezetek: Königsberg a Nagyvárad Atlétikai Klubból, Pálffy az Aradi Torna-Egyletből, Zimmermann a Temesvári Athletikai Klubból, csatárok lesznek: Schiller a Kinizsiből, Rónay a Nagyvárad Atlétikai Klubból, Frech a Kinizsiből, Guga a cluji Universitate csapatából és Auer az Aradi Munkás Testező Egyesületből. Tartalék: Kozovics a TAC-ból, Jakobi a Haggiborból, Sebő a CFR-Gloriából. A csapattal utaznak Belgrádba Morár Teofil kapitány, Szika (Timisoara) és Steinhübel (Arad) szövetségi bírák.

Véres harcok Fiume körül

(Fascisták és jugoszláv katonák csatája. — Diplomáciai tiltakozás Rómában. — A bucaresti olasz követ cáfol.)

BELGRÁD. A fiumei és jugoszláv határ mentén ismét véres események játszódtak le, amelyek újabb diplomáciai bonyodalmakra fognak vezetni. Hétfőn reggel 8 órakor a Fiume körüli jugoszláv határőrök a határon túl gyanús készülődésekre lettek figyelmesek. Egy kézigránatokkal felszerelt fascista csoport készült átlépni a határt és amidőn a határőrcsapatokat megközelítették, kézigránatokat dobáltak feléjük. A jugoszláv csapatok a telerőben levő fascisták elől egy őrházba vonultak vissza, amelyet a fascisták erős puskák- és gépfegyvertűz alá vettek. Nehány katona súlyosan megsebesült. A katonák végre is támadásba mentek át, kézigránatokkal és puskatűzzel feleltek és szoronyt szegezve megrohanták a fascistákat. Három fascistát megölték, huszonegyet pedig súlyosan megsebesítettek. A fascisták végül is visszavonultak és eközben számos foglyot vesztek.

A fascista csoport egészen Fiuméig vonult vissza és ott telilármázta a várost, hogy a jugoszláv határon két ezred áll készenlétben, amely meg akarja ostromolni a várost. Erre a határ felé vezető utakat eltorlaszolták, barrikádokat építettek és a városban levő reguláris olasz csapatokat is fellármázták. Szerda reggel tíz órakor Castavnál két erős olasz század átlépte a jugoszláv határt és erős tüzelés közben megtámadta a határőrséget. A jugoszlávok gépfegyvertűzzel feleltek, mire az olaszok a környező dombok mögé vonultak vissza. A visszavonulás, úgy látszik, csak színleges lehetett, mert éjjel féltizenkettőkor az olasz századok újra támadásba mentek át. Ezt a támadást a jugoszláv határ-csapatok szoronyrohammal és kézigránatokkal verték vissza. Öt olasz katona meghalt, több súlyosan megsebesült úgy olasz, mint jugoszláv részen.

A jugoszláv határ-csapatok parancsnoksága a komoly és súlyos incidensről a hadügyi és belügyi minisztériumoknak sürgönyjelentést küldött. A jugoszláv állam római követe, Antonievics dr. kormánya nevében tiltakozó jegyzéket ad át az olasz külügyminiszternek, amelyben a jugoszláv kormány figyelmezteti az olasz kormányt, hogy a fascisták és ha kell, akár a reguláris olasz csapatok ellen is a legszigorubb intézkedésekkel védekeznek és az okatlan vérengzések súlyos felelőssége alól a legteljesebb mértékben kivonja magát. Manzoni gróf belgrádi olasz követ csütörtök délután ki hallgatáson jelent meg Marinkovics Voja dr. belügyminiszternél és sajnálkozását fejezte ki a fiumei véres incidens felett. Ugyanakkor kijelentette, hogy tudomása szerint

az olasz kormány a reguláris csapatok akciójáról mit sem tudott és az csupán egyéni vállalkozásnak tekinthető. A belügyminiszter és az olasz követ barátságosan fejezték be a tárgyalásokat.

BUCURESTI. A bucaresti olasz követ megcáfolja azokat a híreket, hogy a jugoszláv és olasz csapatok között összeütközések történtek volna. Ugyancsak cáfolja a fascisták és a jugoszláv csapatok összeütközésének híreit is.

Német jóvátétel Romániának.

(A Banca Generala bankjegyek értékének megtérítése.)

BUCURESTI. A kormány a német kormánytól konkrét és precíz javaslatokat kapott a versaillesi békeszerződés végrehajtása, illetve a Romániának fizetendő kártalanításra vonatkozólag. A német kormány hajlandó megtéríteni a forgalomba hozott Banca Generala bankjegyek értékét és visszaadja Romániának az elvitt vasuti gördülő anyagot, valamint hajlandó a vasutak építésére technikai személyzetet rendelkezésre is bocsátani. A német kormány arra is ajánlatot tett, hogy technikai szakértőjével gondoskodik a kikötők helyreállításáról, valamint Románia különböző technikai szükségleteiről. A kormány elvben elfogadta a német javaslatot, a részletekre vonatkozólag pedig csakhamar megkezdődnek a tárgyalások. (Rador.)

A nagy latin-unió.

(Lloyd George beszéljen nyíltan.)

PÁRIS. A Le Temps dicséri a nagy latin-unió kezdeményezését és a francia társadalom azon lépését, hogy banketten ünnepelte Brătianu miniszterelnököt, amivel alkalmat adott a Franciaország és Románia közötti barátság megnyilvánítására. A két nép közös eredetű és a német filologusok hiába igyekeznek kétségbe vonni a román nép római eredetét. Románia és Franciaország mindjában egyesülnek és mindjában meg fogják egymást érteni. (Rador.)

LONDON. Lord Derby, az alkotmánypárt klubjában mondott beszédében kijelentette, hogy nem szereti az angol külpolitikának jelenlegi irányát. Ami az angol-francia barátságot illeti, szerinte nem lehet igazi barátság hátsó gondolatokkal. Lloyd Georganak nyíltan kell beszélnie. Franciaország két inváziót szenvedett végig egy másután és most a győzelem után nem akarja magát kitenni újabb invázióknak. Angliának segíteni kell Franciaországot, hogy megtalálhassa az eszközöket Németország fékentartására és kényszerítésére, hogy fizessen. Ha Anglia kijelentené, hogy Németországot kényszeríteni kell a fizetésre, az nemcsak fenyegetés lenne Németország ellen, hanem ünnepélyes lekötése Angliának Franciaország mellett. (Rador.)

Szász Zoltánt felmentették

(Nem izgatott a keresztény felekezet ellen.)

BUDAPEST. Szász Zoltán, a kiváló magyar író ellen az a vád merült fel, hogy a bécsi magyar lapokat a magyar politikai eseményekről tendenciózusan tudósította és ezzel hazaárulást és kormányzósértést követett el. Szász Zoltánt az ellen emelt vádak alapján annak idején letartóztatták. Később nagyobb összegű biztosíték ellenében az ügyészség szabadon bocsátotta, de nemrég 3 évi börtönrre ítélték. Egy újabb vádai is emelték Szász Zoltán ellen, amely szerint 1921. őszén a Zeneakadémiában Magyarország és a zsidóság címmel szabadelőadást tartott és arról beszélt, hogy Magyarországon zsidóüldözés van, pedig a kulturáltabb nép nem érdemli meg az alacsonyabb értékűség részéről az üldözést. A vád szerint keresztény felekezet elleni izgatás volt. A budapesti törvényszék ma délelőtt tárgyalta Szász Zoltán utóbbi bünpörét. Szász Zoltán, akit előbbi bünpöréből kifolyólag három évi fogságra ítélték, kijelentette, hogy az előadása minden incidens nélkül folyt le és valóban az az állítás, hogy azt kizárólag zsidók hallgatták végig, mert a közönség sorában katonatisztek, papok és ebredők is voltak. A vád- és védbeszédek elhangzása után a bíróság Szász Zoltánt az ellene emelt vád és következményei alól felmentette.

Szélhámos fogtechnikus.

(Aradi nőktől aranyat csalt ki.)

Érdekes ügyben folytat most nyomozást az aradi vizsgálóbíró-ság. Grósz László, aki több aradi fogorvosnál működött, mint fogtechnikus-gyakornok, három aradi uriaszonytól pénzt és aranyat csalt ki azzal az ürüggyel, hogy ezért máifogat fog nekik csinálni. Tényleg készített is arany fogakat, amelyek azonban használhatatlanoknak bizonyultak és több esetben gennyes foggyökérgyulladás is vontak maguk után. A becsapott nők ekkor visszakövetelték pénzüket Grósztól, aki azonban nem volt hajlandó a kár megtérítésére, úgy, hogy a károsultaknak akarva nem akarva a rendőrséghez kellett folyamodniuk. Grószt előállították, kisütötték róla azt is, hogy a munkakönyvében is végzett sajátkezűleg néhány javítást — most tehát ezek miatt indult meg ellene az eljárás.

— Lemondott lakásbizottsági tag. Borneas Gyula dr. aradi ügyvéd, aki az aradi lakók megbízásából volt tagja a lakáskiutaló bizottságnak, ma lemondott erről a megbízásáról. A polgármester Avramescu Vazul dr.-t, az Aradi Lakók Szövetségének elnökét felhívta, hogy hozzon tíz lakót javaslatba, akik közül egyet kisorsolnak. Ez lesz tagja a lakáskiutaló bizottságnak.

HIREK.

Sztrájk a dohányraktárban.

Az aradi dohányraktár 400 munkása ma délelőtt ismét sztrájkba lépett. A rendőrség kivonult a helyszínre, de beavatkozásra nem került a sor, mert a munkások a legnagyobb rendben távoztak a raktárból. A raktár igazgatója és a munkások megbízottai ma tárgyalásokat folytattak. Valószínű, hogy a tárgyalások eredményre vezetnek és holnap reggel újból megkezdődik a munka a dohányraktárban.

— A londoni magyar követ az angol királynál. London. Gróf Szapary László, Magyarország ujonnan kinevezett londoni követe ma nyújtotta át ünnepélyes keretek között V. György angol királynak megbízó levelét.

— A biharmegyei választások. Biharmegye három kerületében tegnap folyt le a képviselőválasztás. A mezőtelegdi kerületben több ezer szótöbbséggel Tarau József román nemzeti párti választották meg. Trifon Gábor liberális jelölttel szemben. Az élesdi kerületben Bancilla liberális párti jelölttel szemben Raduceanu parasztpárti jelölt lépett fel. Az eredmény még nem ismertes. A liberális párt győzelme valószínű. A magyarcsékei kerületben Lepadatu dr. egyetemi tanár a liberális párt programjával győzött.

— Fascisták és kommunisták harca. Róma. Gardonnében, Milánóban és Bolognában a fascisták és kommunisták között összeütközések voltak és ennek a következménye az, hogy a kormány egész Olaszországra nézve megtiltotta a felvonulásokat és a gyülekezéseket.

— Csicserin meglátogatta D'Annunziót. Róma. Csicserin, az orosz szovjet népbiztos, aki a genuai konferencián a szovjetdelegációt vezette, tegnap vendége volt D'Annunzio Gabrielenek, a híres olasz költőnek.

— Betöltendő állások a lakáshivatalnál. A lakáshivatal pályaszót hirdet 4 tisztviselői állásra. A betöltendő állásokra pályázhatnak nők és férfiak egyaránt. Román nyelvismerettel bírók előnyben részesülnek. Bővebb felvilágosítást a pályázók Stefanut lakáshivatali főnöktől kaphatnak délelőtt 9 és 10 óra között.

— Hogy rendeljenek a kistrájkosok? Az aradi monopolrevizor felhívja a dohánykiszárusokat, hogy a postahivataloktól ne 100 és 200 lejes rendelésekben hozassák a dohányterméket, hanem egyszerre nagyobb mennyiséget rendeljenek, hogy a postahivatalokat ne terheljék túl munkával a gyakori rendelésekkel.

— Egy kommunista éhségstrájkja. Bucuresti. Dobrodgeanu Gera, a kommunista per egyik vádlottja már 16 nap óta éhségstrájkot folytat. Mihailescu tábornok több tiszt kíséretében magához kérte és kihallgatta Dobrodgeanut, aki ismerlette azokat a kínzásokat, amelyek őt az éhségstrájkra bírták. Az ügyben külön vizsgálatot fognak lefolytatni. A Lupta jelentése szerint, a király athéni tartózkodása alatt táviratilag hívta fel a kommunista-per bíróságát, hogy enyhítsék a kommunisták elleni bírói eljárásban eddig alkalmazott szigorú.

Elitglák a budapesti bombamerénylőt.

(Belsmerő vallomás. — Egy mérnök az értelemi szerző.)

A Szabadkán megjelenő Bács-megyei Napló szerint a budapesti bombamerénylőt, egyik tettesét Bella Gézát a szabadkai rendőrség tegnap letartóztatta. Elfogatása után azonnal kihallgatták. Bella vallomásában elmondotta, hogy tényleg részt vett a merényletben, azonban tettestársait nem volt hajlandó megnevezni. Belsmerésében kijelentette, hogy a bűnügy értelemi szerzője egy mérnök volt, ki már annak idején az Atheneumnál történt rombolásokban is részt vett. A szabadkai rendőrség az elfogatásról azonnal táviratilag értesítette a budapesti rendőrfőkapitányságot, amely tüstént átiratot intézett a jugoszláviai belügyminisztériumhoz a bűnügy alktáinak beszerzése végett. A budapesti rendőrség különben már a szabadkai távirat vétele után is teljes apparátussal fogott hozzá a nyomozáshoz. Már eddig sikerült megállapítani, hogy Bella Géza április elsején tényleg Budapesten tartózkodott, azután pedig hirtelen eltűnt. A Viola-utca 37. szám alatt lakott, állandóan anyagi zavarokkal küzdött, mivel semmiféle foglalkozást nem tudott kapni. Szállásadóiját még tegnap kihallgatták a főkapitányságon. Elmondotta, hogy Bella huszonhat

éves nőtlen fiatalember volt, foglalkozására nézve állítólag soffőr, akit még abból az időből ismeri, mikor még anyja, aki 1918-ban Szabadkára költözött, ugyanabban a házban viceházmesterné volt. A mai nap folyamán két budapesti detektív utazott el Szabadkára. Bella kihallgatása és esetleges Budapestre való szállítása érdekében.

BUDAPEST. A Szabadkán elfogott bombamerénylőről Horváth Antal rendőrfőtanácsos az újságíróknak kijelentette, hogy bármit irnak a jugoszláv lapok, annak rendőri vonatkozása nem felel meg a valóságnak. Bella Gézát Budapesten nem hallgatták ki a bombamerénylő ügyében. Lehet, hogy más ügy miatt köröztek, de a bombamerénylőt ügyében nem adtak ki ellene elfogatási parancsot. Katona Béla rendőrtanácsos szerint sem a szabadkai rendőrségtől, sem máshonnan semmiféle hivatalos értesítés nem érkezett a főkapitánysághoz. A rendőrség az ügyről magánúton mindössze annyit tud, amit a Bács-megyei Napló megírt. Ezért nem küld Szabadkára detektíveket a rendőrség mindaddig, amíg biztos értesüléseket nem kap.

— Nem lesz rendkívüli ülés. Bucuresti. A Lupta megcáfolta azt a hírt, hogy november 16-re rendkívüli ülészakra hívja össze a kormány a parlamentet. (Rador.)

— Az erdélyi földosztás. Bucuresti. Az Izbanda jelentése szerint az erdélyi földosztás menete kedvező. Eddig hetvennyolc községben fejezték be a földosztást. (Rador.)

— Jön a hóhullám. Budapest. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint egész Nyugat-európában szokatlan kánikulaszerű meleg van. Párisban 35, Berlinben 34, Hamburgban 31 és Budapesten már 28 fok meleg van. A tűnemény okát egyelőre még nem tudják megállapítani.

— Autótúra Aradra. Chiriacescu a bucarestii autókлуб titkára ma délelőtt Aradra érkezett és felkereste Grilla Ovidiu rendőrprefektust, akinek bejelentette, hogy június hónapban a klub erdélyi tanulmányutrá indul. A klub tagjai számos automobilon 24-én érkeznek Aradra.

— Elfogott katonaszökevények. Az aradi államrendőrség a napokban letartóztatta Forkán Tamás földmivest és Jankovits Ferdinánd, Kovács István és Balazs Costin katonaszökevényeket, akik a határon akartak átszökni. A katonaszökevényeket a rendőrség átadta az illetékes katonai hatóságnak és Forkán Tamást 14 napi elzárásra ítélte.

— Elítelt betörők. Müller Pál két társával tavaly novemberben betört Farkas Abrahám kereskedő üzletébe, ahonnan 10.000 lei értékű különféle árucikkal megrakodva távoztak. Azonban csakhamar lefűltek és átadták őket a bíróságnak. A mai napon tartott tárgyaláson a bíróság Müllert egy évi és hat havi, társai egyikét egy havi, a másikat nyolc havi fogsázbüntetésre ítélte.

— Országos box-mérkőzést és Románia súlyemelő bajnokságát tartja június 4-én az Aradi Toldi Klub a Strada Josif Vulcan (Kazinezy-utcai) polgári iskola tornatermében este 8 órai kezdettel. Jegyek előre Mátyás Emil férfidivat üzletében válthatók.

— Felvétel tanítónőképzőbe és tanárképzőbe. A sz. Ferenc-római nővérek nagyszabedű tanítónőképző és tanárképző intézetébe való felvételért f. évi június hó végéig lehet folyamodni. A tanárképzőbe be felvehető okleveles tanítónők és középiskolai érettségi vizsgálatot tett növendékek. A három évi tanfolyam bevégeztével polgári iskolai tanári oklevelet nyernek.

— Felvétel felsőkereskedelmi iskolába. Ugyanott négy évfolyamu felsőkereskedelmi iskola is van. Felvételért szintén június hó végéig kell jelentkezni.

Az internatusi díj mind a három tagozaton havi 180 lei. Az intézet rendkívüli előnye, hogy a növendékek gyakorlatilag elsajáthatják a német nyelvet. Prospektust készséggel küld az igazgatóság.

— A letartóztatott okmányhamisító. Megírta az Aradi Közlöny, hogy az aradi állambiztonsági hivatali letartóztatta Pocean Vasile volt biztosítási hivatalnokot, aki okmányokat és érettségi bizonyítványokat hamisított. Az állambiztonsági hivatal ma befejezte Pocean ellen a vizsgálatot és holnap reggel átkíséri az ügyészség fogházába.

— Ferenc József unokája gobelinét árusít. Budapest. Windischgraetz Ottó herceg elvált felesége Erzsébet hercegnő, néhai Rudolf trónörökös leánya, levelet intézett Budapest főpolgármesteréhez, a melyben a magyar fővárosnak 500.000 magyar koronáért gobelinéket és képeket ajánl megvételre. A főváros azonban ki is küldötte szak-

értőjét Bécsbe, aki az eladásra vonatkozó tárgyalásokat be is fejezte. A vett műtárgyak elszállítása körül azonban nehézségek merültek fel, mivel Ausztriában ezekre kivételi tilalom áll fenn. Erzsébet hercegnő följajánlotta közbenjárását, de a nehézségeket ennek dacára sem sikerült eddig elhárítani.

— A londoni Rotschildné Budapest. Budapest. A Budapestre érkezett idegenek névsorában feltűnt ma egy név: Lady Charles Rotschild neve, aki Londonból érkezett Budapestre és a Hungáriában szállott meg. A Ladyt Magyarországon jól ismerik, mert nem más, mint Wertheimstein Rózsika, egy ismert bihar megyei birtokos leánya, akit évekkel ezelőtt Oradea-mareról vett feleségül a nagy világcég angol főnöke. Rotschildné egyedül jött Magyarországra és Budapestről holnap reggel utazik tovább Oradea-marera, ahol szüleit látogatja meg. Rotschildné ma délelőtt tizenkét órakor Teleszky János volt pénzügyminiszter kereste fel és hosszabb ideig tartó beszélgetést folytatott vele.

— Bucsuelőadások a Regal cirkuszban. A Regal cirkusz ma, szerdán és holnap, csütörtökön tartja utolsó bucsuelőadásait. Az eddigi fényes műsor új, szenzációs számmal bővült ki: Les Diables elsőrendű biciklisták hajmeresztő mutatványai az ördögkatlanban.

— Utlevelek. Az aradi államrendőrségen a következők vehetik át utlevelüket: Halmos József, Koircza Károly, Mandl Ferenc, Fodor Gyula, Zih József, Juhász István, Szakolczay Gyula, Wagner Ágoston, Kertész Miksa, Kertész Miksané, Pollák Mórincé, Hegyesi László, Medgyesi András és Rákosi Ferenc. Az utlevélhivatal figyelmezteti az érdekelteket, hogy kérvényeket kizárólag hétfőn, szerdán és pénteken fogad el.

— Megszűnik a káromkodás. Nem minálunk, hanem — Veronában, ahol egy bizottság alakult meg azon feladattal, hogy energikus akciót indítson meg a káromkodásnak az olasz nyelvből való kiirtására. A bizottság tagjai a politikai, tudományos, ipari, katonai, iskolai és munkásszervezeteiből rekrutálódnak, a kik már közzé is tettek egy kiáltványt, melyet képviselők, szenátorok, tábornokok, prefektusok, püspökök és érsekek, rabbik, tanárok, újságírók és sokan mások írtak alá. A bizottságnak az a terve, hogy akcióját ne csak egész Olaszországra, hanem mindazokra az országokra kiterjessze, ahol olaszul beszélnek.

— A multság vége lopás és fogház. Valea Zorilla 1921. június 30-án egy nagyobb társaságban mulatott. Mikor már a hangulat a tetőfokára hágott, egyszerre valaki észrevette, hogy eltűnt 10.000 leije. A probléma megoldása nem volt nagyon nehéz. Csakhamar kitudott, hogy Zorilla volt a pénz eltűntetője. A bíróság a csalafinta fiatalembert ezért már régebben elítélte öt havi fogházra. Az ítéletet azonban csak ma hirdették ki a vádlott előtt.

— A Marosból kiugrott holttest. Petea Flore szakaszvezető holttestét, aki néhány héttel ezelőtt ruhamosás közben beleesett a Marosba, tegnap Zsigmondháza kifogták. Az aradi ügyészség a holttest eltemetésére az engedélyt megadta.

— Nagy tűzvész Késmárkon. Budapest. Késmárk városában csütörtökön délelőtt tűzvész támadt, a mely a város legszebb részét elpusztította. A tűz a városházán keletkezett, amelyben csütörtökön este egy magyar kultúrestnek kellett volna lefolytania. Néhány perc alatt a városháza lángokban állott és a lángok rohamosan átcsaptak a szomszédos házakra és utcákra. A városház teljesen elpusztult, azonkívül huszonnégy ház teljesen porrá égett. A romok alól eddig három halottat húztak ki. A sebesültek száma több százra rug. Csak péntek reggelre sikerült a tüzet eloltani.

Osztrák milliárdosok.

(Gombamódra nőtt vagyonok.)

BÉCS. Egy befentes bankember az osztrák milliárdosokról a következőket mondotta: Az osztrák milliárdosok számát legkönynyebben úgy lehetne megállapítani, ha a pénz-, illetve adóügyi hatóság kimutatást tenne közzé róluk. Mivel ez nem történt meg, a pénz elértéktelenedését kell alapul venni. Mi ma egy millió?! Egy alkalmazott, akinek van egy pár rend új ruhája, néhány fehérnemű készlete, néhány pár elegáns cipője, felöltője, bundája, valami ékszere és könyve, már milliommós-nak nevezhető, mivel ezek értéke legalább egy millió osztrák korona. De ha csak a készpénzállományt vesszük tekintetbe, akkor is sok szatócs, iparos, vállalkozó, akiknek azelőtt 100.000 korona is vagyonszámba ment, már milliommós, különösen ha arra gondolunk, mekkora méreteket öltött a spekuláció. Sokan, akiknek békében a börze és a spekulációs üzletek idegen terület volt, jó börzetypek kihasználása folytán nagy nyereségekhez jutottak s mind nagyobb tételekkel jelentek meg az értékpiacon. Hogy milyen óriási mértékben növekedett meg az u. n. kis spekulánsok száma, mutatja a banküzletek szaporodása.

A pénz értéksökkenése folytán számtalan ingatlan-, ház- és egyéb realitások birtokosa sokszoros milliommóssá lett. Minden jobbmodu paraszt, akinek földje és állatállománya van, milliommós, még pedig nemcsak fekvéséig, hanem nem ritkán készpénzállománya által is, mely gyakran gyarapodott meg spekulációk által. A közepes gyárosok és kereskedők, ha üzemeik és áruraktáraik értékét számítjuk, száz-kétszázszoros milliommósok. A kivételből előállott nagy nyereségeik folytán pedig számos ipari üzem tulajdonosa milliárdossá lett. Ezek külföldi valutához jutottak, melynek csak egy részét fektették bele fizemükbe, míg a többi magánkasszájukat gyarapította. Ilyképpen gomba módra termettek az óriási vagyonok. Ezek az osztrák milliók és milliárdok, csak szám szerint imponáló, reális értékük azonban jóval kisebb. Mindezeket számbavéve nyugodtan állítható, hogy Ausztria 6 milliónyi lakosának egy tizede milliommós, a milliárdosok száma pedig bátran tehető három-négy ezerre. A számos

dolog csak az, hogy a mostani milliárdosok ma talán szegényebbek, mint az egykori milliommósok.

LEGUJABB

Bethlent megválasztották

— Szocialisták a parlamentben —

Budapest. Hódmezővásárhelyen a választási elnök ma délelőtt háromnegyed 10 órakor a városháza erkélyéről nagy néptömeg előtt hirdette ki a választás eredményét. Az első kerületben gróf Bethlen István miniszterelnököt 2551 szavazattal megválasztották Wekerley Géza 2043 szavazatával szemben.

Budapest. A Magyarország Andrássyék, Friedrichék és Hellerék lapja támadja a kormányt, amiért velük szemben támogatta a szocialistákat. A sajtó többi része üdvözlö a parlamenti fórumon megjelenő szociáldemokratákat, akikből a meddő királykérdés felreolását és a kormány reápolitikájának, szociális terveinek elősegítését várják. Az Andrássy- és Friedrich párt teljesen megsemmisült a vasárnapi választáson, amennyiben egyetlen manátuma sincs. Híre jár, hogy Sopronban gróf Klebelsberg Kunó belügyminiszterrel szemben gróf Andrássy Gyula megbukott. Pozitív eredmény még nem érkezett.

Hódmezővásárhely. A város második kerületében Szeder Ferenc szociáldemokrata kétszáz szavazattal győzött Szádeczky Lajos egységspártival szemben. Bonyhádron gróf Apponyi Antal pártkivüli legyőzte Elbach Kornél egységspártit és Csermák szocialistát.

Vihar a német parlamentben.

Berlin. A német nemzetgyűlés külügyi bizottságában viharos jelenetek játszódtak le. Helfferich német nemzeti párti odakiáltotta a függetlenségi Breitscheitnak:

— Tekintse magát felpofozott-nak!

Dittmann függetlenségi hevesen támadta Stinnesst és azt hangoztatta, hogy Németország ma egy nagy üzlet. A holnapi nemzetgyűlés viharosnak ígérkezik.

Tánc — sötétben.

Világító ruha. — Ujabb táncőrület.

Annak a táncőrületnek, amely mostanában végighullámzik egész Európán, ugyilátszik, hogy a shimmy, meg a „tevetánc“ csak a bevezetője. A párisi vezetőtársaság idegeit azonban már a legexotikusabb táncok sem elégítik ki. A táncőrület tetőfokát érte azzal a divattal, hogy a párisi előkelő bálokon kísértetiesen világító ruhákban táncolnak, természetesen koromsötétben.

A foszforeszkáló ruhák és a drágakövek szinte kísérteties hatást keltenek. Az egész táncoló tömeg egy fénylő, tüzes kavardás. Azok, akiknek nem telik világító ruhára és foszforeszkáló ékszerekre, azok elektromos lámpákat rejtnek el ruhájukban, a lámpa pedig a cipő sarká-

ban elhelyezett elektromos teieppel van összekötve. A legmerészebb ujtás egy színésznőé volt, aki térdére elektromos fáklyát kapcsolt a csillogó gyémántsor fölé s a gyémántsor az átlátszó ruhán keresztül minden mozdulatnál csodálatosan csillogott.

Chicagóból — Aradra.

Nem mindennapi keresztelést végbe vasárnap délután az aradi református lelkészi hivatalban. Három csecsemőt tartottak itt a keresztviz alá, akik közül az egyik már 4 hónapos és amerikai állampolgárak gyermeke. Született pedig a kisdud Chicagóban. Az Aradi Közlöny munkatársa érdeklődött, hogy mi módon jutott a kis amerikai állampolgárnő épp Aradra keresztelés céljából. A kis leány anyja erre a következő felvilágosítást adta:

— Tizenkét évvel ezelőtt kerültem el Aradról Amerikába, a hol Terazzo Ferenc chicagói horvéllymester felesége lettem. Mikor most megszületett a kisleányunk, az uram egyenes kívánsága az volt, hogy az én szülővárosomba kereszteltessék meg. Én szívesen vállalkoztam a fáradságos utra, hogy az uram kívánságának eleget tegyek és így egyúttal rövid időre bár szivhassam szülőföldem levegőjét. Eleinte sokat kellett bajlódnom a babával a hajón, mert sokat nyugoskodott, de aztán megszokta a hajót és a tengeri levegőt és hál' istennek mindketten a legjobb egészségben látuk viszont szülővárosomat.

Elmondotta még Terazzóné, hogy Chicagóban jól megy a soruk és amint kipihente az ut fáradalmait, immár megkeresztelt gyermekével siet vissza az urához.

Mozsi.

* Egy élet szenvedései az Apollóban. Az Apolló színházban kedden volt a bemutatója Gustav Meyrink regénye után feldolgozott képnek, a melynek óriási sikere volt ezuttal. A kép a kiváló regényíró legszebb és legváltozatosabb mesével rendelkező regénye után készült és telve van a lüktető élet melegségével és súlyos realizmusával. A művész intuiciójával megírt cselekvény egy páratlanul álló kidolgozásban került filmre, ami a filmgyár érdeme. Egy férfi borzalmas szenvedései, harcai önmagával és mindenkivel a mese alap gondolata, amelyet a kidolgozás és a művészi rendezés teljes mértékben domborít ki a morális és megrázóan tragikus végéig. Az egész különleges és bizonyos tekintetekben egyedülálló kép még szerdán megy az Apolló műsorán.

* Titkos veszedelem — az Urániában. Egy négyfelvonásos tragédia ez a kép, amelynek bemutatója a legmelegebb sikert hozta a filmgyárnak, a szereplő művészeknek és különösen Franz Hofernak, a darab rendezőjének, aki óriási feladatát precízen és nagy művészi meglátással oldotta meg. A mese alap gondolata, hogy a megelégedettek boldogok. De az emberek nem megelégedettek. És ez a nagy ellenmondása a léte a vágyainkkal alkotja az örök emberi tragédia végső okát. A címszerepben Werner Krausz valami ujszerűt és pompásat mutatott, ami magával ragadta az egész néző-

feret. A film előállítására maga minden képzeletet felülmúl és ennek a körülménynek nem kis része volt a keddi bemutató sikerében. A kiváló képet még szerdán tartja műsorán az Uránia. Junius 1-étől az Uránia és Apolló színházakban hétköznapokon d. u. 6 órakor kezdődnek az előadások.

* Simplicia az Apollóban. Modern filmgyártás legújabb kolosszális alkotása, a Simplicia kerül junius 1-én az Apolló műsorára. A Nordisk filmgyár eme páratlanul szép remekére külön felhívjuk mindenki figyelmét, annál is inkább, mert a kép rendkívüli kiválóságáról biztosan bennünket az a körülmény, hogy a darabot Joe May rendezte és a főszerepet benne Eva May alakítja.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Május 30.) Dollár 140, márka 0.55, sokol 2.86, dinár 1.90, magyar korona 0.19, budapesti kifizetés 5.60, bécsi kifizetés 73, berlini kifizetés 0.53, prágai kifizetés 2.85, francia frank 14.

Zürichi nyitás. (Május 30.) Berlin 193, Newyork 523, Milano 2755, Prága 1010, Budapest 65, Zágráb 190, Bucuresti — Varsó 13, Bécs 5.12, lebélyezett osztrák korona 5.37.

Budapesti nyitás. (Május 30.) Dollár 812, márka 396, rubel 41.25, leu 563, sokol 1585.

Zürichi zárlat. (Május 30.) Berlin 193, Newyork 522.75, Milano 2750, Prága 1012.5, Budapest 65, Zágráb 190, Bucuresti — Varsó 13, Bécs 4.75, lebélyezett osztrák korona 5.25.

Budapesti zárlat. (Május 30.) Napoleon d'Or 3160, dollár 801, márka 302, osztrák korona 7.05, rubel 41, leu 561, sokol 1582, dinár 1150, lengyel márka 18.50.

Gondolatok a nőkről.

Hogy minő véleményünk van a nőkről, az elsősorban attól függ, hogy milyen a feleségünk, vagy a kedvesünk. És különös! (vagy természetes?) — ezt a véleményt csak igen kevésbé befolyásolja az, hogy minő az anyánk, a nővérünk, vagy a leányunk.

Ha a nő nem ért meg valamit első szóra, akkor sohasem érti meg.

A nők nagyon jól tudnak megítélni és fel- vagy lebecsülni egy ruhát, egy libát, egy szalonberendezést, sőt olykor még egy verset vagy egy férfit is, — de nőket soha. Azokat vagy tulbecsülik (ha tudniillik rajongnak értük) vagy pedig lebecsülik. Ha t. i. szeretik, vagy gyűlölik őket.

A boldog szerelmes rendesen nőimádó s, a csalódott amorozó: nőgyűlölő. Ilyen gyöngye alapokon nyugszik a nőtisztelet is, meg a nőgyűlölet is.

A nő a tükrével szemben nem lehet közönyös. Vagy imádja azt, vagy haragszik rá.

A szerkesztésért:
KAROLY JÓZSEF
felel.

Cenzurált Dr. Román Mager.

